

Rozdział 12 - Kierownik Sieci (Net Manager – NM)

Wprowadzenie

Kierownik Sieci (ang. *Net Manager*) ponosi ogólną odpowiedzialność za planowanie i działanie jednej lub większej liczby sieci. Zazwyczaj jest wyznaczany przez kierownictwo łączności kryzysowej i współpracuje z nim w celu określenia przeznaczenia sieci, ustalenia standardów jej pracy oraz przekazania tych informacji członkom sieci.

Niezależnie od tego, czy masz jedną sieć czy kilkanaście, potrzebny jest Kierownik Sieci. Można zapytać: „Czy operator NCS (ang. *Net Control Station*) nie mógłby wykonywać również tej funkcji?” W sytuacji kryzysowej operatorzy NCS mogą się zmieniać co kilka godzin. Ponadto oba zadania muszą być realizowane jednocześnie.

NM może wyznaczyć jednego lub więcej asystentów, którzy przejmą obowiązki, gdy będzie potrzebował przerwy, lub zajmą się określonymi aspektami działania sieci, takimi jak szkolenia. Do obowiązków NM należy również dopilnowanie, aby operatorzy NCS znajdujący się w wykazie przeszli odpowiednie szkolenie z zakresu prowadzenia pracy sieci przed ich wyznaczeniem do tej roli.

W czasie sytuacji kryzysowej mogą być tworzone sieci „ad hoc” w celu realizacji określonych zadań. Mogą one zostać przydzielone stałemu NM lub tymczasowemu NM na czas trwania zdarzenia. Osoby pełniące taką funkcję powinny być wcześniej przygotowane na taką ewentualność i przeszkolone w zakresie procedur różnych typów sieci, ich przeznaczenia oraz sposobu prowadzenia.

Obowiązki

Do obowiązków Kierownika Sieci należy zarządzanie zasobami oraz kontrola jakości. Zapewnia on, że do każdej sesji wyznaczony jest operator NCS oraz jego zastępca, a także że dostępni są zmiennicy na każdą zmianę. Osoba ta może również rekrutować członków sieci do określonych typów sieci, aby zapewnić możliwość dostarczania komunikatów do wszystkich lokalizacji. NM odpowiada także za wyznaczanie stałych stacji łącznikowych (*liaison*), które przekazują komunikatów do i z innych sieci, choć zadanie to może zostać przekazane operatorowi NCS do realizacji doraźnie.

Charakter tego stanowiska, podobnie jak innych funkcji kierowniczych, wymaga doskonałych umiejętności interpersonalnych i zarządczych. Czasami NM będzie musiał pracować z grupą wolontariuszy działających w warunkach stresu. Jego własne umiejętności operatorskie i w zakresie obsługi ruchu radiowego powinny być na wysokim poziomie, aby mógł szkolić innych i upewnić się,

że są odpowiednio przygotowani przed przydzieleniem im zadań.

Częstotliwość sieci

W większości przypadków Kierownik Sieci wybiera częstotliwość (lub częstotliwości) pracy sieci. Sieci zaplanowane i działające według harmonogramu zwykle pracują na wyznaczonych częstotliwościach, natomiast sieci tymczasowe często wybierają częstotliwość na podstawie dostępnych pasm i kanałów. Sieci HF pracujące regularnie mają zazwyczaj mniejsze trudności z uzyskaniem wolnej częstotliwości niż te uruchamiane tylko w razie potrzeby. Częstotliwości sieci HF powinny być zawsze podawane jako „plus lub minus 5 kHz”, aby uwzględnić możliwość zakłóceń.

Jedna lub więcej częstotliwości zapasowych powinna zostać wybrana z wyprzedzeniem i być znana wszystkim członkom sieci. W przypadku sieci VHF/UHF należy wybrać częstotliwości zapasowe zarówno dla przemienników, jak i pracy w trybie simplex, ponieważ w sytuacji kryzysowej wiele przemienników może być nieczynnych. W razie wystąpienia zakłóceń lub niekorzystnych warunków propagacyjnych uniemożliwiających pracę na częstotliwości podstawowej, członkowie sieci powinni automatycznie przejść na częstotliwość zapasową.

Sieci FM simplex powinny korzystać z częstotliwości rzadko używanej przez lokalnych krótkofalowców do codziennych rozmów i nigdy z krajowej częstotliwości wywoławczej.

Sieci korzystające z przemienników powinny wcześniej uzgodnić to z właścicielem przemiennika. Jeśli sieć używa przemiennika jako podstawowego miejsca pracy, należy wybrać i rozpowszechnić zapasową częstotliwość simplex na wypadek jego awarii. Jednym ze sposobów jest ustalenie, że w przypadku awarii przemiennika pierwszym miejscem spotkania będzie jego częstotliwość wyjściowa. Wszyscy operatorzy NCS i uczestnicy muszą znać i rozumieć sposób konfiguracji swoich radiostacji do pracy w trybie simplex (np. ustawienie przesunięcia).

Niektóre jednostki łączności kryzysowej zawierają porozumienia z lokalnym klubem krótkofalarskim dotyczące korzystania z ich przemiennika w przypadku awarii podstawowego przemiennika używanego przez służby łączności kryzysowej. Rozwiązanie to sprawdza się szczególnie dobrze, gdy jednostka łączności kryzysowej umożliwia klubowi korzystanie ze swojego przemiennika w przypadku awarii przemiennika klubowego (poza sytuacjami kryzysowymi). Takie rozwiązanie przynosi korzyści obu stronom i sprzyja dobrej współpracy.

Kilka kwestii, o których powinien pamiętać Kierownik Sieci / Net Manager:

- Odpowiadasz za zarządzanie siecią, ale rób to z taktem i dyplomacją. Ucz dyscypliny poprzez dawanie dobrego przykładu i od czasu do czasu sam prowadź sieć.
- Dopilnuj, aby ruch w sieci był obsługiwany terminowo. Nie dopuść do nadmiernej nieformalności i marnowania czasu.
- Znaj możliwości operatorów oraz ich lokalizację, zwłaszcza w kontekście pracy w trybie simplex i zasięgu łączności, uwzględniając ukształtowanie terenu i inne czynniki. Jednym ze sposobów zebrania takich informacji jest organizowanie okresowych ćwiczeń w trybie simplex zamiast pracy przez przemiennik. Nie zakładaj niczego z góry - sprawdź w praktyce. Dobrym ćwiczeniem jest wyłączenie przemiennika bez uprzedzenia (tak jak mogłoby się to zdarzyć podczas rzeczywistej katastrofy) i sprawdzenie rzeczywistego zasięgu pracy simplex.

- Zawsze miej świadomość, jak twoja sieć wpisuje się w ogólną strukturę sieci, ponieważ sytuacja może się zmieniać. Współpraca z lokalnymi wolontariuszami łączności kryzysowej przynosi najlepsze rezultaty.
- Wyznacz lub zidentyfikuj stacje łącznikowe do przekazywania ruchu między sieciami.
- Wyznacz zastępczego operatora NCS na wypadek utraty łączności przez operatora podstawowego.
- Zbierz jak najwięcej informacji (rodzaj sytuacji, potrzebne lokalizacje stacji, potencjalna długość zmian, częstotliwości, zaangażowane instytucje itp.) przed uruchomieniem sieci, ale nie zwlekaj nadmiernie, oczekując na pojedynczą informację.
- Kieruj trasowaniem i obsługą różnych typów komunikatów. Wcześniej ustal fizyczną lokalizację miejsc działania obsługiwanych instytucji, aby zapewnić właściwe kierowanie ruchu.
- Monitoruj sieć (lub sieci), aby upewnić się, że stosowane są właściwe procedury i formaty komunikatów.
- Szkolenie w zakresie prawidłowej pracy sieci ma kluczowe znaczenie dla skutecznego działania podczas rzeczywistej sytuacji kryzysowej. Urozmaicony i interesujący harmonogram szkoleń pomoże utrzymać gotowość członków sieci. Ćwiczenia w trybie simplex, o których wspomniano wcześniej, są dobrym przykładem takiego szkolenia.

Revision #5

Created 2026-02-23 12:27:23 UTC by SP9SPM

Updated 2026-02-25 15:57:06 UTC by SP9SPM